

suremat kahju kui kassu; ennemine wõib mõnikord kuppulastmine siin aidata.

Adri werre lastmine on ikka äktilise aiguse jures, kõige enamist raskest pistitõbbes tarwilik, kus inimene ingata ei wõi, sest et kopsud ülleliga werrega täidetud on. Sesugguses aiguses näeme saggedast norema inimeste jures, et kui tõbbi kõige raskem ingamist finni tahhab matta, niina werd affab jooksuma, ja kui werrejoosmine küllalti olli, siis lähheb tõbbi kohhe fergemaks. Agga et sesuggust niinawerre, jooksmist iggakord ei tulle, ehk mis weel saggedamast juhtub, werre, jooksmine tulli wägga ilja ja ei jõudnud enam kohhendada, mis pik raske tõbbi kehha sees olli rikunud, sellepärrast jääb inimesele aiguse wim külgi, mis tedda kaua aega pinab ja minaks mulda wiib. — Kus ial arsti nõu wõimalik ja kus arst werrelastmist kässib, seal peab sedda teggema; agga kus külla-eitede rumalus werrelastmist kidad, seal ärra tee sedda mitte.

Siin sago nüüd weel mõned koggemata juhtumised nimetatud, mis adrilastmist tarwitawad ja kus wibimata sedda ette peab wõetama: 1) kui legi kõrgelt mahhakukkudes pä ja kehha rängast ärrapõrrutanud, ehk 2) koorma alla jädes rindu nõnda pigistas et ingada ei wõi ja werd wäljasülitab; 3) kui kuskil pigistuses seisnud inimese pä ning silmnäggo üllestursunud ja arro otsego jobnul uimane näitab; 4) kui inimene mingi rasket löfi pähhe sanud, et selle peale ärraminestas. Neis rägitud neljas juhtumises wõib werrelastmist kassu sada. Siiski olgo

werrelastmine iggaskohhas asja möda mõistlik, et nikaua werd kurnama ei affata funni inimene ärraminestab. — Kui nüüd sesugguse õnnetuma juhtumise pärrast ehk fanges pistitõbbes, mis rahwas süddame-rabbanduseks mõnes kohhas nimetab, korra tarwis olli werd lastta, siis ei olle sellepärrast inimesele käsku antud, igga aasta sel aeal ueste asjata werd affata wallama. Ses rumaluse arwamise tõrgutwad mõned arsti nõuo wasto, üttelde: aige on weel wägga noor inimene, ei tohhi temale werd lasta, mis pärrast igga aasta jälle tulles teha. Kust se rumal mõtte korra wälja on tulnud, sedda ei wõi üfeki ütelda; agga kui sedda möda peaks arwama, sest on ni paljo kassu leitud et nüüd legi lapsese adrid ei lähhe lastma: seal on meie arwamine metja läinud. Tarto- ja Wõrro-makonnas leitakse ni rohkeid lapsse werrewallamise tempusi, et tõt möda wõib tunnistada: surem ulk inewaid lapsi aderdati auda, ehk tehti kedduriks!

Juhtub kül mõnikord ka targa arstile sesuggust luggu, et pissokese lapsese ühhe ehk pari werre-kani (pidali) külgi paneb, ja kui rahwas ka sedda oskaks wallitseda, kus kohhas aige lapsese werrelastmist tarwis olleks, siis ehk wõiks paar kuppusarwe kulla tahha ehk rinna peale pandud weel lorda minna. Agga essiteks ei tehta sedda ial seal, kus tarwis olleks olnud, ja teiseks saab kõige pissem lapsokse adri-rauale ohwiriks. Kui järrel nõutakse, mikspärrast lapsese werd olli lastud, siis ütleb rahwas: laps ei maggand